

Húsvéti dekoráció

Új autók hölgyeknek

Hová utazzon tavasszal?

2004. április
595 Ft

VOILLA

AZ IGÉNYES NŐ LAPJA

EGÉSZSÉG

Fiatal akar maradni?
Fogyassza a
megfelelő étkeket!

FRIZURA

Sztárfodrászok
mesterművei

EROTIKA

Milyen a jó szex?

SZÉPSÉG

Krémek helyett
szépítő gondolatok

HAPPY
SHOPPING

Új cipők
Új pulóverek

A munka a legjobb elixír

Sokan, sok világhírű honfitársunkról keseregtek már akként, hogy külföldön jobban ismerik, mint idehaza. Mármost ez a közhely Marton Éva operaénekesre szerencsére a legkevésbé sem igaz.

Harminchat évre visszatekintő pályafutása során bejárta az egész világot – és ebben szemernyi költői túlzás sincs. Bízvást kijelenthetem, Marton Éva mindössze egyetlen kontinensen nem lépett még fel: az Antarktison – habár, e tekintetben Afrikában sem vagyok egészen biztos. Az viszont kétségtelen, hogy kies sárglóbuszunkon nincs egyetlen, jelentős operaház és koncertterem, amelyet ne töltött volna meg csodás hangja. A New

(Erkel Ferenc: Bánk Bán)
Gertrud szerepében

York-i Metropolitántól a Milánói Scaláig, a bécsi Staatsopertől a Sydneyi Operaházig és a Veronai Arénától a londoni Covent Gardenig mindenütt tündökölt már, jószereint valamennyi fontos opera drámai szoprán szerepében, avagy éppen valamely dalmű előadójaként, egy színpadon mindenkivel, akinek a neve ebben a szférában számít. A diszkográfiájának egybegyűjtése sem éppen egyszerű feladat; az ária- és koncertfelvételekkel együtt ötvenhárom hanghordozóig jutottam, de hozzáértők szerint a listából még jó néhány cím hiányzik. Marton Éva több mint húsz nemzetközi szakmai díj birtokosa. A tekintélyes New York Times kétszer választotta az év énekesének, egyszer pedig az év művészeként, kapott Kossuth-díjat. A Magyar Köztársaság Középkeresztje a Csillaggal kitüntetését és Mario del Monaco-díjat; a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tiszteletbeli professzora, és egyáltalán nem melléleg Ferencváros díszpolgára és a Miskolci Operafesztivál mű-

Szöveg > Horváth Árpád

vészeti igazgatója. A díjakról, kitüntetésekéről ennyi talán elég – sőt talán sok is. A lírai szopránból rengeteg munkával drámai szopránná fejlődött Marton Éva ugyanis – aki jó huszonöt éve kihagyhatatlan a világ legjobb operaénekesének sorából – ezekről egyáltalán nem szívesen beszél. Sokkal inkább művészetről,

zenéről, operáról. Meg a fiatalokról, az utánpótlásról, a magyar opera sorsáról. Sietve hozzá kell tenni azonban, hogy most, amikor eme interjú készül, momentán egyáltalán semmiről sem beszél. Némaságra van ítélve. Ez az interjú éppen ezért írásban készült, és nem csak a végterméket tekintve – de ne szaladjunk előre.

■ Habár igaz, a hazai operakedvelők évről évre láthatják-hallhatják Önt magyarországi koncertteremekben, különös, hogy az Állami Operaház mintha nem igazán harcolna azért, hogy nemzeti dalszínházunk a színpadjára csábítsa. Hosszú évek óta az épp előttünk álló premier lesz az első fellépése ott. Mi lehet ennek az oka?

■ 1968 és 1972 között énekeltem az Operában, azóta külföldön éltem és dolgoztam. A rengeteg elfoglaltságom ellenére többször fölajánlottam, hogy itthon is szívesen szerepelnék, de egy-egy meghíváson kívül több nem történt. Nem kértem honoráriumot, s ha mégis, akkor azt jótékony célra ajánlottuk fel, például a Kolozsvári Opera támogatására – így jött létre a mostani előadás is, amikor sok év után először énekelek itthon főszerepet, első szereposztásban, premieren. Hogy ez miért van így? Ne tőlem kérdezze.

■ Wagnertől Pucciniig, Mozarttól Bartókig, Schoenberg-től Verdiig és Richard Strausstól Mahlerig számtalan, egymástól olykor igencsak távol álló mester dalművét adta már elő. Melyik zeneszerző, melyik stílus áll a legközelebb Önhöz?

■ Ezt nagyon nehéz röviden összefoglalni, s miután valamennyi stílushoz és zeneszerzőhöz feledhetetlen emlékek és sikerek fűződnek, nem szeretnék közülük egyet kiemelni. Ha nagyon ragaszkodik hozzá, azért néhányat mondok. Mozart: Donna Anna Münchenben; Verdi: Trubadur Leonórája a Milanói Scalában; Puccini Toscája, Manon Lescautja vagy Turandotja a világ szinte valamennyi számottevő színházában, Richard Strauss Árnýéknélküli asszony című operájában mindkét női főszerep: a császárné a New York-i MET-ben, a kelmefestőnő a salzburgi fesztiválon, és akkor még nem beszéltem Bartók csodálatos „Kékszakállú” Juditjáról... Soroljam? Mindegyik közel áll hozzám, mindegyiket szeretem. Azt hiszem, engem – és ezt szerintem minden szerénytelenség nélkül kijelenthetem – az emelt ki az énekesek sorából, hogy minden szerepben sikerült megtalálnom a megfelelő zenei stílust és a szükséges színpadi játékot. De ezt most már nem szeretném tovább boncolgatni...

■ Egy korábbi nyilatkozatában fájta, hogy az opera világszerte egyre inkább turisztikai látványossággá silányul. Ön szerint ez a tendencia Magyarországra is jellemző?

■ Ez sem könnyű kérdés... Ez a folyamat hozzátartozik az életünkhöz. Természetes, hogy az egyes országok büszkéek a híres „zenei” épületeikre, melyeket szívesen mutatnak is, amiből tetemes anyagi hasznuk van. Ha ebből maga az opera is részesülne, akkor a dolog rendjén lenne. Kétségtől mentesen a legnehezebb estéről estére megtölteni nézőkkel a termekeket. Ez a probléma persze nemcsak a nagyvilágban, hanem itthon is jelen van. Talán kiragadnék egy gondolatot a sok lehetőség közül, aminek a csíráját már itthon is láthatjuk, és nem is rossz eredménnyel. A tehetséges, fiatal karmesterek és rendezők rendszeres foglalkoztatottsága előbb-utóbb az operajátásunk felfrissüléséhez vezetne, és a szintén tehetséges, de eléggé magukra hagyott énekeseket megfelelő szakmai támogatással lehetne felkészíteni ezekhez a feladatokhoz.

■ Ön idealista?

■ Ha ilyen egyenesen kérdezi: igen.

■ Magyarország állítólag tele van tehetséges énekesekkel és zenészekkel, mégis csak kevesüknek sikerül olyan magasra jutniuk, mint Marton Évának – sőt, ha nagyon szigorúak akarunk lenni, akkor eddig ez csak Önnek sikerült. Vajon miért?

■ Én különleges ajándékot kaptam Istentől, a tehetségemet, és úgy látszik, azzal sikerült megfelelően gazdálkodnom. Talán ebből nem jut mindenkinek ennyi, de a kevesebbet is meg kell becsülni, és mindenkinek kötelessége, hogy kihozza magából a maximumot – amihez persze rengeteg munka szükséges. Remélem, sikerül jó példát mutatnom a hazai kollégáimnak, és ösztönözöm őket: semmi sem elérhetetlen! Büszke vagyok arra, hogy magyar létemre ennyit elértem, és ma is a fülemben cseng egy milánói szemrehányása a Scalában: nekem csak egy hibám van, az, hogy nem vagyok olasz...

■ Így hirtelen fel tudja sorolni, hogy az elmúlt esztendőben a világban merre, hány helyen lépett fel?

■ Talán igen. Többször voltam Japánban egy koncertsorozat vendégművészeként, aztán Lengyelországban, Prágában, Madridban, Németországban, és számtalan koncerten, előadáson, dalesten léptem fel.

■ Előre tekintve, melyik a legtávolabbi bejegyzés a naptárában?

■ 2008. január–február: Elektra-premier Barcelonában.

■ Elmúlt hatvanéves. Rengeteget dolgozott eddigi életében, s ugyanannyit dolgozik ma is. Mit tanácsol a mai harminc-negyvenes nőknek, mit tegyenek azért, hogy hatvanévesen ugyanolyan szépek és energiával teltek legyenek majd, mint Ön most?

■ Harminchat éve megállás nélkül dolgozom, és remélem, ez így marad a jövőben is. Engem a munka tart életben: amíg dolgozom, addig fiatal vagyok. Emellett sokat pihenek, s ebben a férjemnek sokat köszönhetek, mert rengeteg – privát és „közéleti” – terhet levesz a vállamról. Harminckilenc éve élek nyugodt, kiegyensúlyozott családi életet, nem iszom, nem dohányzom, és a munka változatlanul örömet szerez. S hogy mit tanácsolok? Mit lehet? Éljenek úgy, ahogyan én: dolgozzanak, pihenjenek sokat, és tegyenek meg

mindent azért, hogy megtalálják a helyüket az életben, s ott kihozzák magukból a maximumot. Mindenben! A családban és a munkában egyaránt.

■ Szigorú menedzsere van, aki most építéssel némaságra kötelezte...

■ ...Igen, tényleg szigorú! Tréfásan csak tevehajcsárnak hívom. A kezdetektől a férjem a menedzserem; ma már nyugdíjas sebész, aki az első pillanattól kézben tartotta a pályámat. Nem hiszem, hogy nélküle ma az lennék, aki vagyok.

■ Ha már itt tartunk, miért a némaság?

■ Most csütörtökön lesz Janacek Jenufa című operájának a főpróbája az Operában, majd 13-án szombaton a premier – a főszerepet éneklek. Premier előtt sehol a világon nem adok interjút, mert a beszéd nem tesz jót az énekhangnak. Egyébként, az előbb volt szó a tehetséges, fiatal operarendezőkről. Vidnyánszky Attila, az előadás rendezője köztük tartozik: öröm vele dolgozni.

■ Úgy tudom, szereti a futballt. Mikor és milyen focimeccset nézett legutóbb?

■ Miután a férjem kevesebb mint tíz éve hagyta abba az aktív focit, szükségszerűen én is megszerettem. A mérkőzéseket együtt nézzük a televízióban, legutóbb a Bayern München–Real Madrid-meccset láttuk, amely a különben kiváló német kapus nagy hibája miatt döntetlennel végződött. A tanulság: még a legjobbaknak is az utolsó pillanatig koncentrálniuk kell, mert az ördög nem alszik. ☑

